MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF

SILVIO CAMILLERI

ONOR. IMHALLEF

TONIO MALLIA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-27 ta' Gunju, 2014

Appell Civili Numru. 1269/2008/1

Andrew WJ Mamo f'ismu proprju

v.

Il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Andrew WJ Mamo pprezentat fit-22 ta' Dicembru 2008:

"Illi permezz ta' ittra ufficjali datata 14 ta' Jannar 2008 (skond id-dokument mehmuz AM01) mahruga kontra Andrew WJ Mamo 'f'ismek proprju u kif ukoll bhala direttur ghan-nom u in rappresentanza tas-socjeta' Equipment Hire Limited (C18588M)' saret interpellazzjoni ai termini tal-Artikolu 59 ta' l-Att XXIII ta' l-1999 sabiex fi zmien jumejn (2) min-notifika ta' tali ittra jhallas l-ammont ta' mija u hamest elef, seba' mija u hamsa u erbghin Ewro u hmistax-il centezmu (€105,745.15) rapprezentanti ammont allegatament dovut bhala Taxxa fuq il-Valur Mizjud;

"Illi fl-imsemmija ittra l-esponenti gie mwissi li l-ittra msemmija saret sabiex tirrendi ezegwibbli t-titolu ezekuttiv li ghandu l-istess Kummissarju;

"Illi l-pretensjoni ta' l-intimat Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud ghall-hlas imsemmi hija nfondata fil-fatt u fid-dritt ghas-segwenti ragunijiet:

"1. Illi l-att gudizzjarju hawn fuq imsemmi huwa null u bla effett ghaliex, kif ser jigi spjegat, b'effett mid-data msemmija l-esponenti ma kienx direttur ghan-nom u in rappresentanza tas-socjeta' msemmija;

"2. Illi minghajr hsara ghas-suespost l-ittra msemmija ma kellhiex tinhareg kontra l-esponent ghaliex l-esponent ma kienx vestit bir-rapprezentanza tas-socjeta' msemmija ghal fini fiskali fid-data tal-emissjoni tal-ittra ufficjali. L-ittra ufficjali hija frott ta' dizgwid illi nhalaq. Jirrizulta minn atti ufficjali (annessi markat AM02) illi l-esponenti rrizenja mill-kariga ta' direttur b'effett mit-22 ta' Jannar 2002 izda minhabba nuqqasijiet ta' terzi tali Form K giet registrata biss fit-22 ta' Jannar 2008. Minkejja dan jirrizulta car u manifest illi fid-data relevanti l-esponenti ma

kellux l-obbligu tar-rappresentanza tas-socjeta’ ghal fini tal-ligijiet fiskali, senjatament l-Artikoli 66 u 82 tal-Att dwar il-VAT;

“3. Illi minghajr hsara ghas-suespost l-ammont pretiz mhux dovut;

“4. Illi minghajr hsara ghas-suespost il-procedura kontemplata fil-ligi tal-VAT (senjatament l-Artikolu 59 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta’ Malta) sabiex jigi ezegwit titolu ezekuttiv hija leziva tad-dritt tal-esponenti ghal smigh xieraq ai termini tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-drittijiet tal-bniedem.

“Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet fuq imsemmija u ghal dawk illi ser jingiebu waqt it-trattazzjoni ta’ dan ir-rikors, ir-rikorrenti jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti:

“1. Tichad it-talba tal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud hekk kif dedotta fl-ittra ufficjali hawn fuq imsemmija;

“2. Tiddikjara l-pretensjoni tal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud hekk kif dedotta fl-ittra ufficjali msemmija flimkien mat-talba ghall-ispejjez ghall–prezentata ta’ dak l-att, bhala nfondata u r-rikorrenti dikjarat mhux debitur ta’ l-intimat fis-somma pretiza;

“3. Thassar u tirrevoka l-effetti kollha ta’ l-ittra ufficjali premessa u ta’ l-avviz ta’ talba ta’ hlas mertu ta’ din il-kawza;

“4. Taghti l-provedimenti kollha li jidhrilha xierqa u opportuni, okkorrendo anke tordna referenza Kostituzzjonali.

“Bl-ispejjez ta’ din il-procedura kontra l-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud.”

Rat ir-risposta tal-Kummisarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud pprezenat fit-12 ta' Jannar 2009:

"Illi kuntrarjament ghal dak espost mir-rikorrent, jirrizulta illi fid-data li nharget l-ittra ufficjali in kwistjoni r-rikorrent kien effettivament direttur tas-socjeta' Equipment Hire Limited kif indikat fl-istess ittra ufficjali. Ir-rikorrent inhatar direttur tas-socjeta' msemmija fit-tletin (30) ta' Gunju 1996 (kif jirrizulta mid-dokument hawn anness bhala Dok. A) u minn dakinhar sad-data tal-hrug ta' l-ittra ufficjali in kwistjoni, fl-14 ta' Jannar 2008, ma jirrizulta l-ebda tibdil fid-diretturi ta' l-istess socjeta' (vide Dok. B);

"Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, ir-rikorrent ma ressaq l-ebda prova li turi illi hu kien effettivament irrizenja mill-kariga ta' direttur b'effett mit-22 ta' Jannar 2002 jew li ma kienx vestit bir-rapprezentanza tas-socjeta' msemmija, kif minnu allegat. Illi bir-rispett kollu, huwa wisq facli u ferm konvenjenti ghar-rikorrent, rinfaccat bl-att gudizzjarju in kwistjoni, illi jsostni li hu kien irrizenja mill-kariga ta' direttur qabel ma nharget l-ittra ufficjali msemmija u dan anke minghajr ma jressaq provi f'dan is-sens;

"Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, ir-rikorrent qed jallega illi hu rrizenja mill-kariga ta' direttur b'effett mit-22 ta' Jannar 2002, liema rizenja giet innotifikata lir-Registratur tal-kumpaniji bis-sahha tal-formula maghrufa bhala 'Form K' (annessa mar-rikors bhala Dok. AM02) datata 22 ta' Jannar 2008, u cioe' datata wara l-hrug ta' l-ittra ufficjali in kwistjoni. Illi l-esponenti jaghmel referenza ghall-Artikolu 146 tal-Kap. 386 tal-Ligijiet ta' Malta li jipprovdi inter alia illi kwalunkwe tibdil fost id-diretturi ta' kumpanija ghandu jigi notifikat lir-Registratur tal-kumpaniji fi zmien erbatax-il jum minn tali bidla, u mhux wara sitt snin kif sehh fil-kaz odjern. Illi ghalhekk, fl-umli opinjoni ta' l-esponenti, ir-rizenja tar-rikorrent m'ghandhiex titqies li saret b'effett mit-22 ta' Jannar 2002;

"Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, ir-rikorrent ma ressaq l-ebda prova li turi illi l-ammont pretiz mhux dovut, kif minnu allegat;

"Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, fl-umli opinjoni ta' l-esponenti, ir-raba' talba tar-rikorrent sabiex din l-Onorabbli Qorti tordna referenza Kostituzzjonali hija frivola u vessatorja u kwindi tali talba ghandha tigi michuda;

"Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, kuntrarjament ghal dak espost mir-rikorrent, il-procedura kkontemplata fl-Artikolu 59 tal-Kap. 406 tal-Ligijiet ta' Malta mhix leziva tad-dritt ghal smigh xieraq in kwantu l-istess Artikolu jaghti l-opportunita' lil min jircievi l-Avviz imsemmi fl-istess Artikolu illi jopponi ghall-ammonti dovuti ai termini ta' l-istess Avviz qabel tali Avviz jikkostitwixxi titolu ezekuttiv;

"Ghaldaqstant, in vista tas-suespost, it-talbiet kollha tar-rikorrent ghandhom jigu michuda, bl-ispejjez."

Rat is-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili tat-12 ta' Jannar 2011 li permezz taghha l-istess Qorti laqghet l-ewwel tliet talbiet tar-rikorrenti filwaqt li astjeniet li tiehu konjizzjoni tal-ahhar talba u dan wara li ghamlet dawn il-konsiderazzjonijiet:

"Fil-kaz tal-lum, l-intimat ighid li huwa ottjena titolu ezekuttiv enforzabbli kontra r-rikorrent abbazi tal-**Art.59 tal-Kap.406**.

"L-Art.59 tal-Kap.406 jaqra hekk -

""(1) Avviz mahrug mill-Kummissarju li juri ammont ta' taxxa u penali amministrattiva dovuti minn persuna ghandu jkun xiehda bizzejjed, kemm-il darba ma tingiebx prova kuntrarja, li l-ammont ikun dovut lill-Kummissarju minn dik il-persuna u ghandu jikkostitwixxi titolu ezekuttiv fil-kuntest u ghall-ghanijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodici ta` Organizzazzjoni u Procedura Civili.

"(2) Il-Kummissarju jista' jitlob il-hlas ta' kull taxxa u penali amministrattiva li ghandha tithallas minn persuna skond dan l-Att bil-mezz ta' nota ta' talba ghall-hlas, u jekk il-hlas mitlub ma jsirx fi zmien tletin jum mid-data meta dik in-nota ta' talba ghall-hlas tkun giet notifikata lil dik il-persuna, il-Kummissarju jista' jghaddi

biex jigbor dak il-hlas bis-sahha tat-titolu ezekuttiv imsemmi fis-subartikolu (1) wara jumejn minn notifika lil dik il-persuna ta' talba ghall-hlas li ssir permezz ta' att gudizzjarju. Meta jiskadi l-perjodu ta' jumejn imsemmi f'dan is-subartikolu, il-Kummissarju jkollu dritt li jirregistra fir-registru pubbliku jew fir-registru ta' l-artijiet, skond il-kaz, nota ta' privilegg ghall-ammont mitlub fl-att gudizzjarju u dik in-nota ta' privilegg tista` tigi registrata minn kull avukat jew nutar.

"(3) Id-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 468 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili ghandhom japplikaw dwar kull mandat mahrug bis-sahha tat-titolu ezekuttiv imsemmi f'dan l-artikolu u ghall-izbank ta' kull flus li jingabru mill-bejgh fl-irkant tal-proprjetà maqbuda, u ebda opposizzjoni jew rizerva fic-cedola ta' depozitu ma ghandha twaqqaf il-hlas ta' xi somma li tkun depozitata fil-qorti wara li jkun sar dak il-mandat kif imsemmi qabel.

"Din il-Qorti gharblet b`reqqa **<u>kull</u>** prova nkluz d-dokumenti li kienu esebiti mill-intimat, bhala prova da parti tieghu li mexa ma` l-ewwel (1) subiniciz u l-ewwel parti tat-tieni (2) subinciz tal-Art.59. In partikolari qeghda tirreferi ghal Dok AB1 et seq (minn fol 69 et seq).

"Mid-dokumenti esebiti, qieghed jirrizulta li kull avviz ghall-hlas ta` ammonti pretizi bhala dovuti mill-intimat ntbaghat mhux lir-rikorrent bhala *rapprezentant ex lege* izda lill-kumpannija Equipment Hire Limited li kienet il-persuna registrata mal-intimat ghall-fini tal-Kap.406.

"Dak li r-rikorrent qieghed jikkontesta bil-procedura tal-lum huwa li l-intimat ma jistax jippretendi li ghandu titolu ezekuttiv kontrih skond it-tieni parti tas-subinciz (2) tal-Art.59 ghaliex ma jirrizultax li r-rikorrent *ut sic* qatt kien notifikat bil-mezz ta` nota ta` avviz ta` hlas ta` taxxa u penali amministrattiva kif previst bl-ewwel parti tas-subinciz (1) tal-Art.59. **Fil-kaz tal-lum, din il-mankanza da parti tal-intimat tassumi aktar rilevanza minhabba l-fatt li l-pern ta` kull kontestazzjoni da parti tar-rikorrent kienet li sa mit-22 ta` Dicembru 2002 `il quddiem huwa ma kellu l-ebda involvement fil-kumpannija de qua la bhala azzjonista u lanqas bhala direttur.**

"<u>Mela ghall-fini ta` aktar kjarezza</u>**, din il-Qorti tghid li sabiex l-intimat seta` jipprocedi bil-presentata (u eventwali notifika) tal-att gudizzjarju kontra r-rikorrent *de proprio* skond l-Art.59(2) huwa kien fl-obbligu li jassikura li jaghmel notifika tan-nota ta` hlas lir-rikorrent *de proprio* skond l-ewwel parti tal-Art.59(2). **<u>Fil-kaz tal-lum, ma jirrizultax li sar hekk</u>.

“Ghalhekk l-ittra ufficjali tal-14 ta` Jannar 2008 kienet intempestiva u kif dedotta kienet improponibbli kontra r-rikorrent fil-kuntest tal-Art.59(2) tal-Kap.406, liema disposizzjoni hija wahda, mhix disgunta izda hija komprensiva.

“Waqt it-trattazzjoni ta` dan ir-rikors, ir-rikorrent ghamel riferenza ghall-**<u>Art.66 tal-Kap.406</u>** li jaqra hekk :

““(1) Kull segretarju, manager, direttur, stralcjarju jew ufficjal principali iehor ta’ enti jew korp ta’ persuni, kull werriet u ezekutur testamentarju u kull kuratur ta’ l-eredità vakanti ta’ persuna mejta, u kull min ikun tutur, kuratur, amministratur jew trustee ta’ xi persuna ohra jew ta’ xi trust, fund, jew enti iehor ghandu jkun rapprezentant, ghall-ghanijiet ta’ dan l-Att, ta’ dak il-korp ta’ persuni, persuna mejta, persuna ohra, trust, fund jew enti iehor skond il-kaz.

“… …

“(3) (a) Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (5) rapprezentant ta’ persuna ikun responsabbli bl-istess mod u sa l-istess limitu bhal dik il-persuna li jkun qieghed jirrapprezenta ghall-obbligazzjonijiet kollha imposti b’dan l-Att jew bis-sahha tieghu.

“*(b) Kull haga li ssir jew tonqos milli ssir minn rapprezentant li jagixxi f ’dik il-kariga ghandha titqies ghall-ghanijiet ta’ dan l-Att li tkun saret jew naqset milli ssir mill-persuna li huwa jkun qieghed jirrapprezenta.*

“(c) Avviz li jigi notifikat lil rapprezentant jew hlas lura li jsir lil rapprezentant fil-kariga tieghu ta’ rapprezentant taht kull disposizzjoni ta’ dan l-Att ghandhom jitqiesu bhala notifikat jew maghmul lill-persuna li huwa jkun rapprezentant taghha.

“*(d) Li persuna tkun jew tinhatar rapprezentant ta’ persuna ohra ma jehlisx lit-tieni persuna minn kull obbligu jew responsabbiltà taht dan l-Att.*

"*4) Rapprezentant li jkollu taht it-tmexxija jew kontroll tieghu xi flus jew proprjetà ta' persuna jew dovuti lil persuna li huwa jkun rapprezentant taghha ma ghandux jiddisponi minn dawk il-flus jew proprjetà kemm-il darba ma jkunx haseb bizzejjed ghal kull taxxa dovuta taht dan l-Att.*

"(5) Rapprezentant ikollu responsabbiltà solidali mal-persuna li jkun qieghed jirrapprezenta ghat-taxxa dovuta minn dik il-persuna : izda meta ir-rapprezentant ikun agixxa in bona fede u ma jkunx qieghed xjentement jikkontravjeni is-subartikolu (4) jew kull obbligazzjoni ohra taht dan l-Att, ir-responsabbiltà tieghu taht dan is-subartikolu ghndha tkun limitata ghall-flus jew ghall-valur tal- proprjetà li huwa jkun qieghed jamministra jew jikkontrolla li tkun ta' persuna jew dovuta lil persuna li huwa jkun ir-rapprezantant taghha."

"Stabbilit li l-intimat kien inadempjenti skond l-Art.59(2) tal-Kap.406, u allura din il-Qorti tghid li l-intimat ma jistax jitqies li ghandu titolu ezekuttiv kontra r-rikorrent abbazi ta` dik id-disposizzjoni, din il-Qorti zzid tghid li fil-kaz tal-lum irrizulta favur ir-rikorrent li certament li sa minn snin qabel il-presentata tal-ittra ufficjali tal-14 ta` Jannar 2008 irrizulta li kien **effettivament** temm kull rabta mal-kumpannija in kwistjoni kemm bhala azzjonista u fuq kollox bhala direttur.

"Waqt it-trattazzjoni ta` din il-kawza, sar gharbiel, xi drabi aktar milli kien mehtieg, tac-cirkostanzi li wasslu biex tintemm ir-rabta tar-rikorrent mal-kumpannija. Din il-Qorti tistqarr li baqghet perplessa, jekk mhux perturbata, kif persuni midhla, jew maghguna fin-negozju, bhar-rikorrent, iqisu kollox b`mod legger jekk mhux addirittura spregudikat imbaghad jitolbu konsiderazzjoni mill-Qorti **mhux** sabiex ikopru xi malinjita` da parti taghhom **izda semplicement ghaliex eccellaw fil-bluha** !

"Din il-Qorti qieset kollox. U tghid li r-rikorrent ta wisq affidament lil Ramon Spiteri li bhala fatt irrizulta li sa **mill-bidu nett** wahdu kellu t-tmexxija u l-kontroll tal-kumpannija. Anke abbazi tal-provi akkwiziti, din il-Qorti tghid li materja hija s-*share transfer agreement* (li ma hi rilevanti xejn ghall-fini tal-kawza tal-lum) u materja ohra hija l-Form K.

"Din il-Qorti hija ben konvinta mill-assjem ta` dak li ngieb a konjizzjoni taghha li r-rikorrent kien in *bon fides.* Ir-rikorrent ma kien messu qatt halla f`idejn

haddiehor. Fl-istess waqt mhux rwol ta` din il-Qorti li tippenalizza l-ingenwita` meta ma tirrizultax l-infrazzjoni tal-ligi.

“Ghar-ragunijiet kollha premessi, din il-Qorti qeghda taqta` u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt li tilqa` l-ewwel, it-tieni u t-tielet talbiet tar-rikorrent, tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tar-raba` talba tar-rikorrent, bl-ispejjez kontra l-intimat.”

Rat ir-rikors tal-appell tal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud li permezz tieghu talab ir-revoka u thassir tas-sentenza msemmija;

Rat ir-risposta tar-rikorrenti li permezz tieghu talab il-konferma tal-istess sentenza;

Rat il-verbal tas-seduta tas-6 ta’ Mejju 2014 li permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza wara li l-Avukati tal-partijiet trattaw l-appell;

Ikkunsidrat:

Aggravji Tal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud

L-appellanti qed iressaq quddiem din il-Qorti erba’ aggravji.

L-ewwelnett huwa jilmenta li l-ewwel Qorti *"erronjament indikat illi l-kontestazzjoni tar-rikorrenti fil-kawza odjerna tippernja fuq il-punt li ma intbaghtitx **demand note** lir-rikorrent*, meta *'fir-realta` dan il-punt ma jirrizultax li gie sollevat quddiem l-ewwel Qorti bhala raguni sabiex jintlaqghu t-talbiet rikorrenti."*

Huwa fatt indiskutibbli illi l-appellat fir-rikors promotorju tieghu ma semma xejn dwar li ma ntbaghtitx l-hekk imsejjha ***demand note*** lilu personalment u kienet il-Qorti stess li qajjmet dan fis-sentenza taghha. Anzi peress li fortunatament giet traskritta t-trattazzjoni tal-abbli difensuri quddiem l-ewwel Qorti l-Avukat tal-appellat waqt l-istess trattazzjoni tieghu, ghamel riferenza ghal fatt li d-***demand note*** intbaghtet fl-ufficcju registrat tas-socjeta` appellata u mhux fl-indirizz tal-appellat – u din kienet l-unika riferenza ghal dan il-fatt. Dan allura jfisser li fil-fatt *demand note* ntbaghtet lis-socjeta` appellant Equipment Hire Limited kwantu tali izda dak li huwa rilevanti ghal fini ta' dan l-appell huwa li fir-rikors promotorju tieghu l-appellat ma inkludix dan bhala kawzali biex il-Qorti tilqa' t-talbiet tieghu. Allura ghandu ragun l-appellant jilmenta li dan fisser li huwa ma setax jirrispondi ghal dan sija fir-risposta guramentata tieghu u sija meta ressaq il-provi.

Aktar minn hekk pero` kif qalet din il-Qorti fis-sentenza taghha moghtija fl-24 ta' Novembru 1958 fl-ismijiet **Alice Amato v. Vivian De Gray nomine**, *"il-Qorti ghandha toqghod ghat-terminu tal-kawzali u tat-talba kif migjuba fic-*

citazzjoni u t-termini uzati f'atti gudizzajrji formali .. ghandhom jittiehdu biss fis-sens guridiku taghhom u mhux fis-sens tal-lingwagg popolari ta' nies profani fil-ligi; xort' ohta l-konsegwenzi jkunu kaotici."

Ghaldaqstant dan l-aggravju huwa gustifikat.

It-tieni aggravju huwa dwar l-interpretazzjoni li tat l-ewwel Qorti ghal Artikolu 59 tal-Kap. 406. Dan l-artikolu jittratta appuntu l-hekk imsejjha *demand note* u l-Qorti sabet li din ma kienitx intbaghtet lill-appellat f'ismu proprju – u l-appellant ma jaqbilx li kien necessarju li dan isir una volta kienet intbaghtet lis-socjeta` inkwistjoni.

Madankollu kif gia` inghad, dan ma kienx kawzali indikat mill-appellat fir-rikors promotorju tieghu u ghalhekk ma hemmx lok li din il-Qorti tindaga ulterjorment dwar dan l-aggravju.

It-tielet aggravju huwa dwar il-fatt li l-ewwel Qorti ddikjarat il-konvinzjoni taghha li *"sa minn snin qabel il-presentata tal-ittra ufficjali tal-14 ta' Jannar 2008 irrizulta li kien effettivament temm kull rabta mal-kumpanija inkwistjoni kemm bhala azzjonista u fuq kollox bhala direttur."*

L-appellant isostni illi una volta jirrizulta mill-atti illi l-appellat Mamo kien ghadu jidher bhala direttur tas-socjeta` inkwistjoni sat-28 ta' Jannar 2008 fuq ir-registru ufficjali tar-Registratur tal-Kumpaniji huwa ma jistax jesimi ruhu mir-responsabilita` ta' kwalunkwe obbligazzjoni lejn terzi – f'dan il-kaz l-istess appellant.

Fil-kawza **Sylvana Xuereb v. Kummissarju tat-taxxi Interni** deciza fil-31 ta' Jannar 2008 minn din il-Qorti ntqal illi:

> *"Trattat l-ewwel u it-tieni aggravju, gie ippruvat li fit-8 ta'Marzu, 2004, l-attrici irrizenjat minn direttrici tal-kumpannija in kwistjoni u anke bhala rapprezentant legali u gudizzjarja tal-istess. Il-Form K relattiva ittiehdet fir-Registru tal-Kumpanniji fit-18 ta' Gunju, 2004, u jidher li giet imdahhla fil-file relattiv tal-kumpannija (registrazzjoni numru C16755) fl-24 ta' Gunju 2004. Dan ifisser li,* ***minn dakinhar****, il-pubbliku kellu gharfien ta' din il-bidla, u hu mistenni li jagixxi fit-termini ta' dak li jirrizulta mill-Memorandum and Articles of Association tal-kumpannija.*

> *"Fid-dawl u bis-sahha tal-"principle of constructive notice" (ara Farrar & Hannigan, Farrar's Company Law", 4 ediz. pagg.86-87), terza persuna li tidhol f'relazzjoni guridika ma kumpanija kummercjali* ***hija meqjusa li taf x jghidu d dokumenti pubblici ta' dik il-kumpanija."*** (enfasi ta' din il-Qorti)

Stabbilit dan allura isegwi '*a contrario sensu*' li terz li ghandu kreditu kontra l-kumpanija necessarjament irid jistrieh fuq dak li jkun hemm iddikjarat fir-Registru ufficjali tal-Kumpaniji. Fatturi ohra interni fl-istess kumpaniji ma

jippermettux id-diretturi li jressqu provi ohra f'dan ir-rigward – naturalment dejjem fejn jirrigwardja terzi. Ghalhekk f'dan il-kaz, l-appellant kellu kull dritt jipprocedi gudizzjarjament kontra d-direttur li ismu jidher fir-Registru msemmi. Fuq l-istess tema, il-**Professur Andrew Muscat** fil-ktieb tieghu **Principles of Maltese Law** (pagna 404 - footnote) jghid;

> *"If an outgoing director has cause to believe that the company may not file the return, he should write to the Registrar that he is no longer director. The Registry will not actually formally register the letter but will include it in the company's file. In practice the outgoing director sometimes signs the Form K himself. The Registrar registers such Form K's*."

Huwa jghid ukoll fl-istess pagna illi, *"it is submitted that vis a vis third parties in good faith, a company will be bound by acts done by a person putporting to act as a director on its behalf (even though he has ceased to hold office as such) until such time as the return is filed with the Registrar."*

Huwa minnu naturalment li dan mhux kaz fejn l-appellat Mamo agixxa bhala direttur wara r-rizenja izda dan l-insenjament jaqbel ma' dak li hija l-fehma tal-Qorti u cioe` li vis-à-vis terzi, id-diretturi li isimhom jidhru fuq ir-Registru imsemmi jkunu validament citati sakemm appuntu ma jigix registrat il-bdil relattiv. Naturalment jekk kien hemm xi terz li kien responsabbli ghal xi nuqqas li minhabba fih l-appellat se jigi ritenut responsabbli ghal xi debitu li ma jahtix ghalih, l-istess appellat jista' jkollu dritt li jagixxi kontra dak it-terz.

Ghalhekk anke dan l-aggravju fil-fehma tal-Qorti huwa gustifikat.

Ir-raba' u l-ahhar aggravju huwa wkoll gustifikat; l-appellat jilmenta li l-ewwel Qorti ma kellhiex ghalfejn tidhol fil-kwistjoni jekk l-appellant kienx jiehu sehem attiv fit-tmexxija tal-kumpanija. Il-Qorti qalet infatti hija kienet konvinta li kien Ramon Spiteri illi kien imexxi u kellu l-kontroll tal-kumpanija.

Din il-Qorti hija tal-fehma li anke jekk dan kien il-kaz, id-diretturi qatt ma jistghu jinhelsu mir-responsabilitajiet li tghabbi l-ligi fuqhom. Kif qalet bl-aktar mod car din il-Qorti fil-kawza fl-ismijiet **Dottor Andrew Borg Cardona nomine v. Victor Zammit et (14 ta' Mejju 2010):**

> *"Id-diretturi ma jistghux jaharbu mir-responsabilta` taghhom billi jghidu li huma ma kienux jafu x'kienet il-vera sitwazzjoni tal-kumpanija li ma jifhumx jew li huma joqghodu fuq dak li jghidulhom il-konsulenti imqabbda minnhom. .... Direttur anke jekk non executive jew minoritarju ghandu l-istess responsabilita` bhad-diretturi l-ohra u ghandu l-obbligu li jkun jaf u jimpenja ruhu li jwettaq id-doveri imposti fuqu mil-ligi.*"

Tajjeb ukoll wiehed izid jghid illi kwazi nofs l-ammont reklamat mill-appellanti kien gia` dovut sal-2002 u allura sal-perjodu meta l-appellat jallega li kien irrizenja minn direttur.

Decizjoni

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddisponi mill-appell billi tilqghu interament u ghahekk thassar u tirrevoka s-sentenza appellata moghtija fit-12 ta' Jannar 2011 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet premessi u ghalhekk tilqa l-eccezzjonijiet tal-intimat appellant u filwaqt li tichad l-ewwel tliet talbiet tal-attur thalli impregudikata r-raba' talba; l-ispejjez taz-zewg istanzi wkoll a karigu tal-attur appellat.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------